

El Fondo d'Elx, un parc sense sort

Les epidèmies i els conflictes entre els propietaris de les llacunes del Fondo d'Elx han posat en una crítica situació el parc natural més important del sud del País Valencià.

La crisi del Fondo pareix no tocar fons. Malgrat estar considerat com un dels parcs naturals més importants del sud del País Valencià, el Fondo pateix greus problemes de gestió i conservació que constitueixen una amenaça constant per a l'ecosistema que el pobla. Amb una extensió de 450 hectàrees, el Fondo ocupa les restes de l'antiga albufera d'Elx, on la mà de l'home va intentar crear una xarxa d'obres per aprofitar l'aigua dolça acumulada, l'únic valor econòmic de la zona, poc apta per als conreus. Així, amb dos embassaments i alguns tolls importants, el Fondo és un paratge molt marcat per la mà de l'home on crien moltes espècies avícoles, com ara l'agró, la garceta i el fumarell, i s'hi poden trobar espècies de peixos endèmiques al País Valencià, com el fartet. Des del passat mes de setembre, però, més de 1.500 aus han mort, contaminades per una raó que encara no ha pogut ser descoberta.

La major part del paratge és propietat de l'empresa Regs de Llevant, que, acostumada a traure un petit rendiment de les llicències de caça, no ha parat d'enfrontar-se a la Conselleria de Medi Ambient, a la qual acusa de no pagar-li a temps les subvencions previstes

ARXIU

JOAQUÍN DE HARO

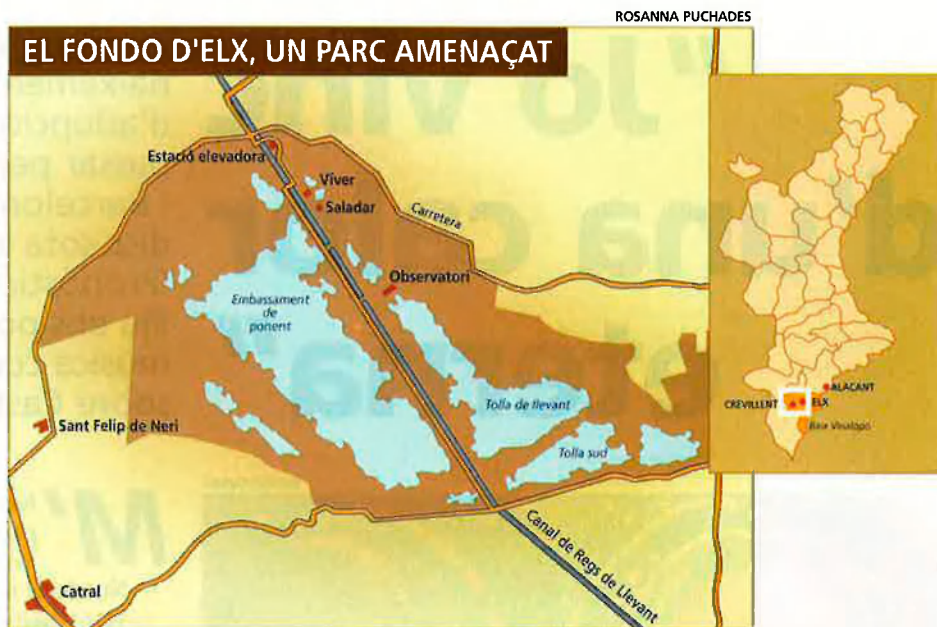
en el conveni signat entre l'administració i la propietat, que arriben a 150 milions de pessetes. Segons aquest conveni, els diners els ha de destinar la propietat a protegir la zona. L'enfrontament ha provocat en ocasions que la propietat tancara les llacunes, a pany i clau, a tots els tècnics de l'administració autonòmica. El president de Regs de Llevant i portaveu del PP a l'ajuntament d'Elx, Manuel Serrano, va ser molt clar. "El Fondo és propietat privada en la seua part més important. Nosaltres tenim

un conveni amb la Conselleria que s'incompleix sistemàticament des del passat mes de maig i com que el tema no se soluciona, hem decidit fer força".

La guerra, per les implicacions polítiques dels afectats, s'ha traslladat també a l'Ajuntament d'Elx. En un dels plens municipals, Antonio Valero (regidor del grup mixt i antic militant popular sancionat pel partit) va acusar directament Manuel Serrano de malbaratar els diners públics i gastar més en "dinarots" i dietes que en

la protecció efectiva de les llacunes i de la fauna i la flora que hi viuen. Valero va demanar que fóra l'Ajuntament qui gestionara els 150 milions de la Conselleria. Finalment, la idea va ser rebutjada i canviada per una altra presentada per Esquerra Unida en què se sol·licita que els diners de la subvenció es dediquen, bàsicament, a la compra de terrenys a l'interior de la zona humida i que es cree, d'una vegada, la junta rectora del parc per gestionar els diners públics. També a les Corts Valencianes, el grup parlamentari d'Esquerra Unida va presentar una moció en el mateix sentit.

Morir a les llacunes. Aquests enfrontaments són la conseqüència lògica de l'intercanvi d'acusacions entre les diferents administracions. Aquestes acusacions han anat fent-se des de l'estiu passat, arran de l'aparició dels primers ocells morts a les llacunes del Fondo. Només es van conèixer les primeres morts, la Conselleria de Medi Ambient va acusar directament l'ajuntament elxà d'haver fumigat incorrectament en la rodalia del paratge i d'haver contaminat les aigües. El director general de Desenvolupament Sostenible de la Conselleria de Medi Ambient, Ricardo Jiménez, es va afanyar a afirmar que "la mort d'aus que s'ha detectat al Fondo és conseqüència directa de la utilització incorrecta de plaguicides i, concretament, del diazinó". L'Ajuntament d'Elx, per la seua banda, es va llevar totes les responsabilitats del damunt i va assegurar que les fumigacions s'havien fet "seguint les instruccions de la Conselleria, sota la inspecció dels seus tècnics i utilitzant els productes per ells recomanats". La polèmica ha arribat als jutjats després que un grup ecologista, l'Associació de Naturalistes del Sud-est d'Espanya, presentava una denúncia formal per delictes ecològics als jutjats d'Elx. Segons els ecologistes, el desastre ha produït la mort de moltes rossetes, un ocell protegit i que té en el Fondo el 80% dels individus que componen la seua colònia mundial.

La situació encara es va agreujar més amb l'aparició d'un brot de botulisme originat per la descomposició dels cadàvers de les aus mortes i que va augmentar la mortalitat. Aquest nou problema va provocar que la Conselleria de

en perill la zona. Els habitants de la llacuna començaven a aparèixer morts de nou. En aquesta ocasió, a causa del plumbisme, una malaltia que té el seu origen en el plom que contenen els perdigons dels cartuxos dels caçadors i que, en la seua major part, queden dipositats al fons de les aigües. Les aus necessiten engolir pedres o objectes durs per tal de triturar els aliments. Moltes acaben empassant-se els perdigons i el plom es barreja amb la sang i acaba enverinant-les. Així han mort 50 aus més en la darrera quinzena de gener i s'ha tornat a disparar l'alarma entre els responsables del paratge. La Conselleria de Medi Ambient va anunciar la decisió de prohibir definitivament la caça en la present temporada tot i que els grups ecologistes volen que es respecten les recomanacions europees i la prohibició es faça definitiva. Els sis últims mesos han estat un autèntic malson per al paratge natural del Fondo d'Elx, precisament ara que la tornada de les pluges havia fet renàixer les esperances. Les tolles, plenes d'aigua, la vegetació i les més de 5.000 aus niant per tots els racons del parc feien les delícies de regants, ecologistes i caçadors, però les mancances de la política ambiental han tornat a fer-se paleses.

Com es pot observar en el mapa de dalt, el Fondo d'Elx està completament encerclat per carreteres i travessat de dalt a baix per un rec. Aquest paratge natural ocupa les restes de l'antiga albufera d'Elx, on la mà de l'home va intentar crear una xarxa d'obres per aprofitar l'aigua dolça acumulada.

Medi Ambient hi ha prohibit la cacera aquesta temporada, però els ecologistes volen una prohibició definitiva.

Medi Ambient decidirà ajornar l'inici de la temporada de caça a les llacunes protegides, la qual cosa li va provocar l'enemistat dels col·lectius de caçadors, que fins aquell moment li havien donat suport.

L'obertura de la temporada de caça s'anava retardant en espera que la mortalitat d'ocells baixara o desapareguera, la qual cosa va succeir a començaments de gener. Quan semblava que el perill de catàstrofe ecològica desapareixia, un altre sotrac va posar novament

Xavier Borrell